

HITRA KOMMUNE

Fellestjenester

Melding om vedtak

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Att. Oppegaard Martin Hill

Dato
19.06.2014

Deres ref.

Vår ref. / Arkivkode
2014/1090-4 / 024

Saksbehandler
Ann-Vigdis Risnes Cowburn

Høring om lov om godkjenning av låneopptak i forkant av kommunereformen.

Høringsuttalelse fra Hitra kommune

Hitra kommunestyre behandlet saken i møte den 19.06.2014 sak 54/14.

Saksprotokoll i Kommunestyret 2011-2015 - 19.06.2014

Behandling:

Ved votering ble Formannskapetets tilrådning vedtatt med 18 stemmer for og 5 stemmer mot. De som stemte mot var: Dag Willmann H, Kåre Guldsten Ottesen H, Torfinn Stub Upolitisk, Tom Skare FRP og Roy Angelvik FRP. Resten stemte for.

Vedtak:

Med henvisning til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 14.05.2014 vil Hitra kommunestyre uttale følgende:

Det aktuelle lovframlegg bryter vesentlig med den uttalte anerkjennelse og den uttalte tillit til lokalt folkestyre og demokrati. Som opptakt til en ønsket frivillig kommunereform blir dette helt feil tilnærming, når det hevdes at kommunereformen skal føre til mer og ikke mindre folkestyre og der det hevdes at det er et vesentlig mål å flytte makt og myndighet til kommunene.

Forslaget om en slik lovendring innebærer et kraftig inngrep i det kommunale selvstyret ovenfor alle kommuner. Kontrollordningen skal gjelde fra brevet ble sendt kommunene i år og i ytterligere tre år. Departementet har gitt en svært vid begrunnelse for forslaget, slik det går fram av høringsbrevet:

«Kravet om statleg godkjenning skal førebyggje at lån, investeringar eller lokaliseringar lokalt skaper usemje mellom kommunar som kan vere aktuelle kandidatar for samanslåing. For å nå måla i kommunereforma, kan det vise seg vesentleg å unngå at

Postadresse:

Hitra kommune Postmottak
7240 Hitra

E-post: postmottak@hitra.kommune.no

Telefon:

72 44 17 00

Org.nr. 938 772 924

Telefaks:

72 44 17 90

Bankgiro:

4223.59.80139

Skattekonto:

6345.06.16178

Hitra

når du vil

Internett: www.hitra.kommune.no

investeringar og lokaliseringar dei komande åra snevrar inn kva for inndelingsendringar som lokalt blir oppfatta som aktuelle. For at dei samanslåtte kommunane etter reforma ikkje skal få svekka handlefridomen sin, er det vesentleg å unngå auka opplåning i forkant av reforma og å sørge for at nye bygg osb. ikkje får ei lokalisering som gjer drifta av den nye kommunen vanskelegare.

I dei tilfella der investeringane til dømes har karakter av strategiske tilpassingar i forkant av kommunereforma, vil departementet kunne la vere å godkjenne, heilt eller delvis, at kommunen tek opp lån eller inngår ein langsiktig leigeavtale, sjølv om føremålet isolert sett skulle vere lovleg. Kravet om statleg godkjenning av lån osb. er meint å hindre reint strategiske tilpassingar i forkant av kommunereforma.»

Representanter for regjeringspartiene har i forskjellige sammenhenger hevdet at kommunereformen skal baseres på lokale prosesser og lokale beslutninger. Enkelte har gått svært langt i retning av å hevde at tvangssammenslåing av kommuner ikke skal skje, eller i alle fall bare i svært spesielle situasjoner.

Fra 1995 og fram til i dag har Stortinget lagt til grunn et frivillighetsprinsipp i forbindelse med endringer i kommunestrukturen:

”Stortinget ber regjeringen legge til grunn at framtidige endringer i kommunestrukturen ikke skal omfatte kommuner der kommunestyret eller innbyggerne i en folkeavstemming, har gått imot kommunesammenslåing” (Storingsvedtak 1. juni 1995).

I ly av dette prinsippet har 14 kommuner slått seg sammen frivillig. Frivillige sammenslåinger har altså vist seg mulig over hele landet i denne 20-årsperioden uten at det har vært nødvendig med en statlig kontroll med eller godkjenning av kommunenes låneopptak eller investeringer i forkant av en sammenslåing.

Historien taler for at det derfor ikke er behov for en statlig godkjenningsordning av kommunale investeringer, låneopptak eller leieavtaler med mindre departementet mener at det kan bli aktuelt med omfattende tvangssammenslåing av kommuner våren 2017. Dersom kommunene har tillit til løftene om at det ikke skal skje tvangssammenslåing vil det heller ikke være aktuelt å foreta uansvarlige eller dårlig begrunnede investeringer i årene som kommer. Kommuner som opptrer slik risikerer da å måtte bære konsekvensene av dette selv.

Departementet foreslår at fylkesmennene skal ha ansvaret for å godkjenne de kommunale vedtakene fordi fylkesmennene forutsettes å ha den nødvendige lokalkunnskap. Med den svært vide begrunnelsen som departementet har gitt for lovforslaget innebærer dette at fylkesmennene vil måtte utøve et betydelig skjønn, en skjønnsutøvelse som i så fall må forutsettes å være bedre enn det de lokale folkevalgte er i stand til. En slik makt- og myndighetsoverføring viser i praksis mangelfull tillit til de lokale folkevalgte, og større tillit til statlig embedsverk og sentralisert byråkrati.

Hva som kan oppfattes som «strategiske tilpasninger» vil variere og er uansett svært uklart. Når departementet i tillegg omtaler lokalisering av bygg og muligheten for at investeringer kan skape uenighet mellom kommuner som en del av begrunnelsen for lovendringen åpner det seg muligheter for at kommuner som i dag er selvstendige kan kreve at planlagte investeringer i nabokommuner blir stoppet inntil spørsmålet om sammenslåing har blitt avgjort. Kommuner som har en sunn økonomi kan komme til å oppleve at nabokommuner med høy lånegjeld og ubalanse i økonomien blir argumenter mot godkjenning av låneopptak. Slike eller lignende tilfeller vil skape sterke motsetninger mellom nabokommunene. Det er det verst tenkelige utgangspunkt for frivillige sammenslåinger av kommuner.

Det forholdet at en kommune kan risikere å bli tvangssammenslått med en eller flere nabokommuner vil i seg selv føre til at kommunestyrene ønsker å forsere lenge planlagte investeringer av den enkle grunn at det oppstår en usikkerhet om når og hvorvidt en framtidig kommune vil gjennomføre tiltaket. Det er derfor sannsynlig at lovforslaget dersom det blir vedtatt utløser en lang rekke «strategiske» beslutninger om låneopptak for investeringer, og også andre strategiske og taktiske beslutninger. Dersom Departementet – Regjering og Storting - har den uttrykte målsetting om at kommunesammenslåinger skal bygge på lokale vedtak så vil dette problemet ikke oppstå.

Summen av det inkonsekvente og den mangelfulle tillit som lovforslaget innebærer, må medføre at Stortinget avviser lovendringen.

Rett utskrift bekreftes.

Med hilsen

Ann-Vigdís Rishes Cowburn
Politisk sekretær